

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 031 36/99-002163
Signatura: vc1bs102

blastní pracoviště č.02 Střední Čechy
Okresní pracoviště Kolín

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Veltruby, Veltruby 44, 280 02 Kolín
Identifikátor ředitelství:	600 045 633 IZO: 002 174 243
Ředitelka školy:	Mgr. Jana Holubová
Zřizovatel:	Obec Veltruby, Veltruby 239, 280 02 Kolín
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Kolín, Kutnohorská 50
Termín inspekce:	12. února 1999 a 15. února 1999
Inspektoři:	Mgr. Karel Kumstýř, Mgr. Eva Grušová
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Řízení školy Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Povinná dokumentace školy, celoroční plán práce ZŠ Veltruby s přílohami (vnitřní řád, plán exkurzí, řád školní družiny...), zápisy z jednání metodického sdružení, výběr vysvědčení, žákovských knížek a sešitků, hospitační záznamy ředitelky školy i ČŠI.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

Základním koncepčním záměrem pro dlouhodobější záměry je kontinuita práce školy a uskutečnění základních prvků programu zdravé školy. Výrazným prvkem je také orientace na kvalitní spolupráci s rodičovskou veřejností a obcí. Pro zpracování vlastního projektu je škola ve stadiu získávání a studia podkladů. Základním koncepčním materiálem je celoroční plán práce ZŠ Veltruby, který byl projednán pedagogickou radou dne 31. srpna 1998. Analytická část plánu je pouze popisem organizační struktury a výčtem uskutečněných akcí. Hlavní úkoly na školní rok 1998/1999 jsou dále rozpracovány do úkolů, ty jsou ze tří čtvrtin označeny jako průběžné či trvalé. Obecný charakter a absence zpětných vazeb snižují hodnotu plánu. Kladem je naopak jasná představa o zlepšování materiálních podmínek školy.

Plánování je rámcové, koncepční záměry jsou víceméně jasné. Cíle jsou reálné, část z nich je již splněna. Zpětné vazby jsou jen částečně funkční, celkové hodnocení - průměrná úroveň.

2. Odborné a pedagogické řízení

2.1 Organizační struktura

Organizační struktura je vzhledem k velikosti školy poměrně jednoduchá. Přesně ji zachycuje vnitřní řád ZŠ Veltruby. Veškeré řídicí pravomoce si ponechala ředitelka školy, rovnoměrně jsou rozděleny další kompetence (třídnictví, kabinety, další úkoly). Je ustanoveno metodické sdružení, z jeho plánu práce a záznamů z jednání lze konstatovat, že práce vykazuje prvky formálnosti. V jeho náplni jsou oblasti metodickému orgánu nepříslušející. Hodnocení plnění osnov uváděné v záznamech z jednání jsou v rozporu se zjištěnou skutečností (viz kapitola plnění učebních osnov). Žádoucí je jasnější stanovení náplně práce, pravidel (např. v hodnocení), toku informací.

Problematikou výchovného poradenství se zabývá samotná ředitelka školy.

2.2 Personální struktura

Tři z pěti učitelek splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na prvním stupni základní školy. Z počtu 115 učitelkami vyučovaných hodin je 51% odučeno s plnou kvalifikovaností. Metodická pomoc začínajícím či nekvalifikovaným učitelkám spočívá převážně v každodenně prováděných osobních konzultacích. Systematické sledování, vzájemné hospitace apod. prováděno není.

Vzhledem k nižším počtům dětí ve třídách je obtížné zajistit volbu ve výuce cizího jazyka. Anglický a německý jazyk je tak vyučován ve čtvrtém a pátém ročníku vždy pro celou třídu – tedy každý jazyk začíná vždy jednou za dva roky. To je organizačně složité pro případy opakování ročníku slabými žáky (viz kapitola 11).

Pro školní družinu se podařilo zajistit kvalifikovanou vychovatelku s osobnostními předpoklady a elánem pro zlepšování práce. Provoz školy dobře zabezpečuje akumulovaná funkce školnice, topičky a uklízečky.

Organizační struktura školy je stanovena, je jednoduchá. Řízení školy a práce jednotlivých složek spočívá ve značné míře na setrvačnosti, stanovení kompetencí není zcela jednoznačně určeno, metodický orgán pracuje spíše formálně. Personální struktura je založena na průměrném procentu odborně a pedagogicky způsobilých pracovníků, kladem jsou aktivity v dalším vzdělávání pracovníků. Celkové hodnocení odborného a pedagogického řízení je průměrné.

3. Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Kontrolní mechanismy používané ředitelkou školy jsou tradiční: hospitace ředitelky školy, kontrola dokumentace, průběžné sledování práce jednotlivých pracovníků a součástí školy. Plán kontrol uvádí všeobecné a specifické úkoly pro tento školní rok, jeho naplňování by opět prospěly zpětné vazby, termínované a ověřitelné úkoly, kvantitativní kritéria a zveřejňování analýz, závěrů. Chybovost dílčích součástí (plnění osnov viz kap. 11, přesnost a úplnost záznamů o hodnocení – viz další části zprávy) dokládá formálnost kontrolních činností.

Základním kritériem pro hodnocení práce pracovníků školy je vedle sledované kvality výchovně vzdělávací práce aktivita v mimovyučovacíh činnostech, práce navíc. Výsledkem takto nastavených parametrů je poměrně úzké rozpětí ve výši nadtarifních složek mezd – osobního ohodnocení.

Vnější objektivizující evaluační nástroje ani ředitelské prověrky zatím škola nepoužila.

Pro hodnocení žáků se škola řídí vyhláškou MŠMT ČR č. 291/1991, o základní škole. V jejím přesném naplňování inspekce zjistila některá drobná nedotažení, která byla napravena ještě v průběhu inspekce (doplnění klasifikace žáka opakujícího první ročník, sjednocení záznamu z jednání pedagogické rady a katalogového listu apod.). Velmi vhodnou a celkové koncepci školy odpovídající je používaná slovní náhrada v případech možné klasifikace pětkou, celkově motivující charakter hodnocení žáků.

System kontrol teprve vzniká. Účinnost stávajícího stavu nepřináší žádoucí poznatky pro analytickou činnost ředitelky školy. Současný stav kontrolního systému hodnocen jako spíše podprůměrný.

4. Informační systém - vnitřní a vnější

Informace, řídicí a organizační pokyny předává ředitelka školy nezprostředkovaně každodenním stykem se všemi pracovníky. Závazná sdělení procházejí jednáním a zápisy pedagogické rady. Záznamy z jejího jednání jsou stereotypní, některé informace jsou dublovaně zaznamenávány ve více dokumentech, přínosem by byly přehledně uspořádané výsledky výchovně vzdělávacího procesu jednotlivých tříd v klasifikačních obdobích.

Vnější informační systém odpovídá koncepčním záměrům školy. Snaha po otevřenosti školy směrem k rodičovské veřejnosti je evidentní. Mimo tradičních metod (žakovské knížky, nástěnka s informacemi pro rodiče, možnost osobního projednávání atd.) organizuje škola řadu akcí s poznávacími, informativními, kulturními a dalšími pro školu prospěšnými dopady.

Vnitřní informační systém je funkční, vykazuje jen drobné nedostatky, pravidla jsou stanovena pouze formou ústní dohody. Vztah školy k rodičům je velmi vstřícný, aktivity vysoce přesahují běžný rámec. Hodnocení: vnitřní systém – průměrný, vnější – nadprůměrný.

5. Vedení povinné dokumentace

Byla předložena veškerá povinná dokumentace školy daná § 38a zákona č. 258/1996 Sb., školského zákona. Kontrola třídních výkazů, třídních knih a katalogových listů zjistila jen drobná pochybení a chybějící údaje, většinou odstraněné ještě v průběhu inspekce.

Ředitelka zpracovala výroční zprávu o činnosti školy, projednala s pracovníky školy, předala zřizovateli i Školskému úřadu v Kolíně. Výroční zpráva dílčím způsobem nesplňuje předepsané oblasti – neuvádí výsledky žáků ve vzdělávacím procesu a údaje o pracovnících školy, jejich kvalifikaci, praxi a způsobilosti.

Povinná dokumentace je zavedena, pokud to předpisy požadují, jsou používány předepsané tiskopisy. Kvalita, vypovídací hodnota a úplnost záznamů je na průměrné úrovni. Výroční zpráva splňuje předepsané oblasti dané zákonem, ovšem s dílčími nedostatky. Z hlediska obsahu a formy je celkově rovněž na průměrné úrovni.

6. Plnění učebních plánů, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Učební plány základní školy pro jednotlivé ročníky jsou hodinovými dotacemi (včetně tří hodin cizího jazyka) striktně dodrženy.

7. Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Rozpočet poskytovaný prostřednictvím školského úřadu dobře zabezpečuje nároky na realizaci zvoleného vzdělávacího programu. Vybavení učebními pomůckami, učebnicemi je velmi dobré, jsou používány pracovní sešity ve všech třídách. Mzdové

prostředky dovolují vyplácet nadtarifní složky mezd, finanční prostředky určené na další vzdělávání pedagogických pracovníků jsou čerpány bez zůstatku. Žákům prvního ročníku částečně bylo poskytnuto prvovybavení a do konce školního roku bude dočerpána částka určená nařízením vlády č. 15/1994 Sb., ve znění doplnění č. 195/1996 Sb., o bezplatném poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb.

Obec kromě provozních nákladů školy hradí i částku za chybějící žáky požadované zákonem jako minimální počet žáků ve třídách. Hmotně tak projevuje zájem na udržení počet pětileté organizační struktury školy. Také další péčí o provoz se daří udržovat dobrý materiální standard.

Mimorozpočtové zdroje škola nemá, pouze příspěvek rodičovské organizace a výtěžek za sběr umožňují některé nadstandardní aktivity. Škola dosud nepodala žádný projekt v rámci okresního programu rozvoje základních a středních škol.

V čerpání rozpočtových prostředků si škola počíná hospodárně, rozpočty od školského úřadu a od zřizovatele nejsou svou výší omezujícími limity v realizaci vzdělávací koncepce. Efektivitu využívání státních prostředků hodnotíme jako spíše nadprůměrnou.

8. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Škola sídlí v pěkné rekonstruované budově postavené v třicátých letech. V současné době je ve škole pět kmenových tříd, školní družina, tělocvična, výdejna obědů a jídelna, malá ředitelna, která je zároveň sborovnou.

Třídy mají standardní vybavení nábytkem, každá vyučující má k dispozici radiomagnetofon, ve třech třídách jsou umístěny televize (jedna barevná, dvě černobílé), dále je k dispozici meotar, CD přehrávač, videopřehrávač a v jedné učebně jsou soustředěny čtyři propojené počítače řady Pentium a tiskárna. Pozitivním faktem je zakoupení výukových počítačových programů pro český a cizí jazyk a jejich následné využívání ve vzdělávacím procesu.

Škola má pěknou tělocvičnu, je nově obložená dřevem, vyměněny byly sítě chránící okna. Doplněno a inovováno je základní vybavení, v tomto školním roce byly zakoupeny nové koše na basketbal, míče. Opraveny byly žíněny. Před dokončením (ve spolupráci s rodiči a sportovním oddílem) jsou úpravy sportovního hřiště.

Také venkovní úpravy většinou uskutečněné ve spolupráci s rodiči (úklid školního dvora, zahrady, oprava vrat a nátěr plotu) přispěly ke kvalitativnímu zlepšení podmínek školy.

Vybavení učebnicemi, pracovními sešity a dalším materiálem ve sledovaných hodinách bylo na dobré úrovni. Nebyly využity všechny dostupné a vhodné názorné pomůcky, které škola má.

Materiálně technické podmínky plně zabezpečují plnění výchovně vzdělávacího programu a ČŠI je hodnotí jako spíše nadprůměrné.

9. Hodnocení psychohygienických podmínek

Čtyři třídy jsou světlé, teplé a prostorné, ve třech je umístěn koberec pro relaxaci žáků. Pátá třída je menší, malému počtu žáků vyhovující, avšak její osvětlení neodpovídá psychohygienickým zásadám. Bílá bezprašná tabule přímo odráží světlo, takže děti na tabuli vidí jen s obtížemi.

Pitný režim je zajišťován jednak automatem na nápoje, jednak čajem podávaným v jídelně.

Délka přestávek (pětiminutové, hlavní trvá dvacet pět minut, polední třicet minut) je upravena na základě povolení Školského úřadu v Kolíně. Vyučování začíná v osm hodin, končí ve 12:50, odpolední vyučování není. Škola tak chce vyjít vstříc dojíždějícím žákům. Pětiminutové přestávky (celkem tři) jsou nevhodné vzhledem k psychohygienickým zásadám pro děti ve věku od šesti do jedenácti let. Je tak omezována i možnost využívání pěkného vybavení chodeb pro sportovní aktivity a relaxaci.

Estetická výzdoba tříd i chodeb je založena převážně na ukázkách žákovských prací, je na velmi dobré úrovni.

Rozvrh hodin, přestávky jsou stanoveny, je zajištěn pitný režim i stravování. Psychohygienické zásady nejsou dodrženy správným osvětlením ve druhé třídě a krácením přestávek. Celkové hodnocení: průměrné.

10. Hodnocení personálních podmínek

Z devíti sledovaných hodin (5x český jazyk, 1x německý jazyk, 3x matematika) probíhala výuka v pěti případech učitelkou s plnou odbornou i pedagogickou kvalifikací. Tento poměr zhruba odpovídá v kapitole 2.2 uváděnému procentu kvalifikované výuky ve škole celkem. Signifikantním zjištěním je skutečnost, že ze čtyř nadprůměrně hodnocených hodin (v hodnotící škále ČŠI) to byly všechny čtyři vyučované plně kvalifikovanými učitelkami. Z tohoto pohledu je důležitým momentem zaměření na vyšší stupeň systematické metodické práce a další vzdělávání.

Personální podmínky ve sledovaných hodinách lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

11. Plnění učebních osnov

Plnění učebních osnov bylo posuzováno ze zápisů v třídních knihách při sledovaných hodinách. Ve dvou případech zaznamenáváme „přepřínování“ učebních osnov probíráním látky vyšších ročníků. Ve výuce matematiky v páté třídě jsou záznamy v třídní knize: úhel, trojúhelníková nerovnost, přímá úměrnost, souřadnice bodů. Veškeré toto učivo je osnovami předepsáno ve vyšších ročnících. Také v třídní knize čtvrtého ročníku jsou záznamy probírané látky vyšších ročníků (pravý úhel, pravoúhlý trojúhelník, přímá úměrnost, jednotky objemu). O skutečnosti, že zapsané učivo nebylo probíráno jen informativně, svědčí i zařazení do klasifikované prověrky (souřadnice bodů v páté třídě). Vzhledem ke skutečnosti, že ve třídách je vysoký podíl žáků s různými výukovými problémy, je uváděné „přepřínování“ nevhodné a nepřijatelné.

ČŠI dále zaznamenala organizační nezajištění výuky pracovních činností u dvou žákyň, které v důsledku opakování ročníku nemohou se svou kmenovou třídou absolvovat výuku odlišného cizího jazyka. Cizí jazyk absolvují s jiným ročníkem, v době výuky jazyka ve své kmenové třídě mají být zaúkolovány náplní pracovních činností. To se v průběhu inspekce nestalo.

Učební osnovy matematiky ve dvou třídách jsou překračovány.

12. Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Hospitované hodiny českého jazyka (celkem pět) a jedna hodina německého jazyka byly hodnoceny v rozmezí od vynikající po spíše podprůměrné. Hodnocena byla efektivnost hodiny, zvolení metod a forem práce vzhledem k probíranému tématu, uplatňování názornosti, individuálního přístupu a přiměřené náročnosti, užívání moderních metod práce, využívání didaktické techniky a celková atmosféra v hodině.

Vyučovací jednotka v první třídě byla hodnocena jako vynikající. Dvě hodiny českého jazyka byly hodnoceny jako spíše nadprůměrné a dvě hodiny jako spíše podprůměrné. Hodina německého jazyka jako průměrná.

Zjištěná pozitiva:

- Ve všech hodinách byla příjemná pracovní atmosféra, děti byly dostatečně motivovány k práci, vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky a žáky mezi sebou byly pozitivní.
- V hodinách jsou zařazovány tělovýchovné či relaxační chvíle, děti často zpívají anebo soutěží.
- V první třídě byly využívány hravé formy práce, nechyběl pohyb, humor, manipulace žáků s názornými pomůckami.
- Vyvážený byl poměr volnosti dětí a kázně, projevíly se pozitivní pracovní návyky.

Zjištěné nedostatky:

- V hodinách českého jazyka neuvádí učitelka 2. ročníku spisovný jazyk. (V hodinách se často mluví nespisovně.)
- Sporadicky jsou zařazovány efektivní způsoby práce, v hospitovaných hodinách nebyla využita žádná didaktická technika.

Tři sledované hodiny matematiky se vyznačovaly rovněž velmi vstřícným přístupem učitelek k žákům, hezkou pracovní atmosférou. Nízké počty žáků ve třídách umožňovaly individuální přístup, v nejlépe hodnocené hodině byl vyvážený poměr samostatné práce žáků a činností společných.

Význačné klady výuky:

- Metodická stavba hodin, motivační střídání metod a forem práce.
- Pracovní návyky, možná a cílevědomě pěstovaná spolupráce žáků při řešení problémových úloh.
- Vlastní výroba a užívání učebních pomůcek.
- Úspěšná snaha po zapojování žáků do samostatné úvahy, do správného a přesného formulování závěrů.
- Individuální a ohleduplný přístup (v hodnocení, v možnosti doučování), priority v kladném hodnocení, povzbuzení, motivační funkci klasifikace.

Zaznamenané dílčí nedostatky:

- Nevyužívání práce s chybou.
- Méně využívaný princip názornosti, zapojování různých typů paměti žáků, nevyužití dobrých materiálních podmínek (kabinetních sbírek).
- Malá efektivita při frontální práci, opravách na tabuli, v průměrných hodinách malá či žádná vnitřní diferenciací třídy. Některé „hluché“ části hodin (vybarvování, jednotvárná práce v pracovních sešitech).

Jedna hodina matematiky hodnocena jako spíše nadprůměrná, dvě průměrné s vyváženým poměrem pozitiv a negativ.

Celkově lze sledovanou výuku hodnotit jako dobrou, převažují hodiny zařazené ve vyšší části hodnotící škály ČŠI.

13. Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Přehled výsledků žáků v prvním – pátém ročníku na konci školního roku 1997/1998

POČET ŽÁKŮ CELKEM	PROSPĚLI	NEPROSPĚLI	NEKLASIFIKOVÁNI
75	72	2	1
Z toho v 5. ročníku	17	2	0

Přehled výsledků žáků v prvním pololetí školního roku 1998/1999

POČET ŽÁKŮ CELKEM	PROSPĚLI	NEPROSPĚLI	NEKLASIFIKOVÁNI
71	68	0	3

Celkově vstřícná atmosféra školní práce, příznivé sociální klima, školou organizované mimovyučovací aktivity, které jsou v souladu se zamýšleným zaměřením, pravidla daná školním řádem, to jsou základní předpoklady pro osobnostní rozvoj žáků. Zlepšila se rovněž práce školní družiny. Chování žáků bylo v celém průběhu inspekce na velmi dobré úrovni.

Výsledky jsou zaznamenávány do kroniky školy.

Celkové hodnocení z hlediska výsledků vyučování, rozvoje osobnostních vlastností žáků je nadprůměrné.

ZÁVĚRY

Nová ředitelka Základní školy Veltruby navazuje na dobrou předchozí práci. Pokračuje v rekonstrukcích, rozšiřuje a zkvalitňuje venkovní prostory, kvalitně spolupracuje s rodičovskou veřejností. V těchto směrech jsou deklarované koncepční záměry uskutečňovány. V některých oblastech řízení i průběhu výchovně vzdělávacího procesu zjistila inspekce nedotaženosti či slabá místa (kontrolní systém, metodická činnost).

Celkově hodnotíme úroveň řídicí práce jako průměrnou, materiální podmínky, průběh a výsledky spíše nadprůměrné.

Doporučení inspekce:

- realizovat připravovaný moderní koncepční projekt

Škola připravila pro práci ČŠI velmi dobré podmínky.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmuv. r.....

Karel Kumstýř

člen týmuv. r.....

Eva Grušová

V Kolíně dne 1999-02-17

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzala dne99-03-04.....

razítko

Podpis ředitelky školyv. r.....

Mgr. Jana Holubová

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Obec Veltruby	99-03-08	Vacek v. r.
Školský úřad: Kolín	99-03-23	ing. Kejklíček v. r.
Rada školy: nezřízena		

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
		nejsou